

Regulativne zahteve za vrednotenje zdravil

mag. Maja Lušin, mag. farm., spec.

Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP)

Fakulteta za farmacijo,
november 2009

Vsebina predstavitve

- Namen vrednotenja zdravil
- Zakonodaja in vodila pri ocenjevanju
- Tehnični vidiki ocenjevanja (obrazci)
- Ugotovljene pomanjkljivosti
- Primer delne ocene dokumentacije o kakovosti

Namen vrednotenja zdravil

Direktiva 2001/83/EC

(2) Osnovni cilj vseh predpisov, ki urejajo izdelavo, promet in uporabo zdravil, mora biti **varovanje javnega zdravja**.

(3) Ta cilj pa je treba doseči s sredstvi, ki ne bodo ovirala **razvoja farmacevtske industrije** ali **prometa** z zdravili v Skupnosti.

Dovoljenje za promet z zdravilom (DzP)

Zdravilo je lahko v prometu, če ima dovoljenje za promet, ki ga je izdal/izdala

- nacionalni organ, pristojen za zdravila
nacionalno dovoljenje za promet na osnovi NP, MRP ali DCP postopka
- Evropska komisija
dovoljenje za promet Skupnosti (CP postopek)

EU pristop k regulativi zdravil

- Dokumentacijo pripravi predlagatelj (podatki izdelovalca zdravila)
- Pristojni organi za zdravila ovrednotijo (ocenijo) predloženo dokumentacijo
- Zdravilo sprostiti na trg (z izjemo rižičnih zdravil) izdelovalec zdravila

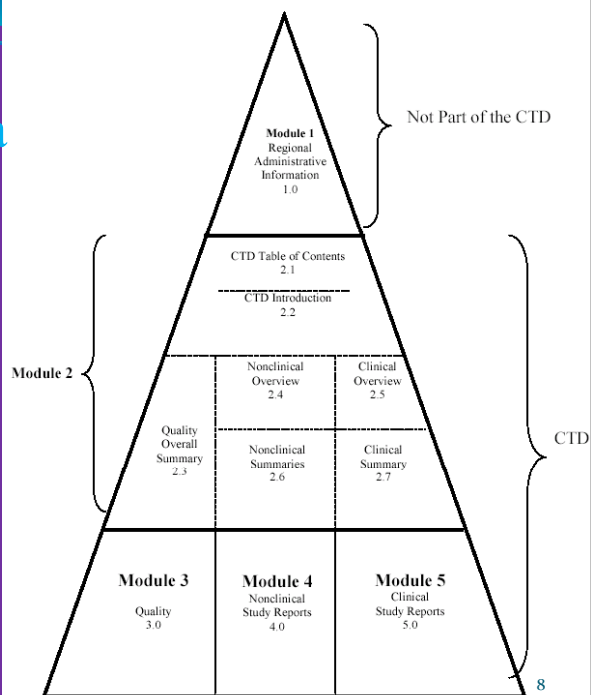
osnova je ZAUPANJE

Vrednotenje zdravil-ocena dokumentacije

- Ocena dokumentacije → poročilo/mnenje o zdravilu
→ izdaja dovoljenja za promet z zdravilom
- Poročilo/mnenje o zdravilu vključuje oceno dokumentacije o:
 - **kakovosti**
 - **varnosti**
 - **učinkovitosti**
 - **podatke o zdravilu (PL, SmPC, označevanje)**
- Poročilo/mnenje o zdravilu navaja razloge za odobritev ali zavrnitev predlaganih indikacij zdravila ob upoštevanju koristi in tveganja uporabe zdravila

Dokumentacija za pridobitev DzP

- CTD format
- EU, USA, Japonska
- le za humana zdravila

Ocena posameznega dela dokumentacije

Ocenjuje se posamezen modul (npr. M 3) in ustrezen povzetek v M 2 (npr. M 2.3)

Modul 2 - povzetki

- so povzetki predlagatelja (izdelovalca), ki pa morajo biti konstruktivno kritični
- navedeni morajo biti podatki o izvedencu, vključno z življenjepisom in opredelitev povezave med izvedencem in naročnikom
- podpisi izvedencev

Ocena dokumentacije-postopki

Ocena dokumentacije je potrebna za:

- pridobitev dovoljenja za promet z zdravilom
- vzdrževanje dovoljenja za promet z zdravilom:
 - spremembe predložene dokumentacije
 - podaljšanje dovoljenja za promet z zdravilom

Zakonodaja in vodila pri ocenjevanju

Delitev zakonodaje in vodil pri ocenjevanju

direktive, uredbe, Ph. Eur.

smernice, Q/As,
podatkovne baze
EU sodne prakse,
farmakopeje držav
članic,
javno dostopna strokovna
literatura

pravno zavezujoči
akti

pravno nezavezujoči
dokumenti

Pravno zavezujoči akti

- Direktiva 2001/83/EC
- Direktiva 2003/63/EC o spremembi direktive 2001/83/EC
 - Priloga I, ki predpisuje strokovne in tehnične standarde za pridobitev DzP
 - standardi glede kakovosti
 - farmakološko-toksikološki standardi (varnost)
 - klinični standardi in protokoli (učinkovitost)
- Uredba 1234/2008 o spremembah pogojev dovoljenj za promet z zdravili (zamenjala je uredbo 1084/2003)
- Ph. Eur.

Ph. Eur.

- Priloga I (2003/63/EC)-uvod
 - V zvezi z delom dokumentacije o kakovosti se uporabljajo monografije in splošna poglavja Ph. Eur.
- Monografije (posameznih substanc in splošne monografije- npr. farmacevtske oblike) so obvezujoče
- Splošna poglavja (npr. analizni postopki) sama po sebi niso obvezujoča; obvezujoča postanejo, kadar je nanje sklic v posamezni monografiji
 - Uporabljajo se lahko tudi pri substancah za katere ni monografije v Ph. Eur.
- Ph. Eur. monografije/splošna poglavja in EMEA smernice se dopolnjujejo (npr. smernice so reference v Ph. Eur., Q/A glede uporabe Ph. Eur. so objavljena na EMEA spletni strani)

Pravno nezavezujoči dokumenti

Priloga I (2003/63/EC)-uvod

- Pri pripravi dokumentacije za pridobitev dovoljenja za promet z zdravilom je potrebno upoštevati znanstvene smernice (guidelines) o kakovosti, varnosti in učinkovitosti zdravil
- Smernice pripravijo delovne skupine znanstvenih odborov EMEA (CXMP)ali (V)ICH, sprejmejo pa jih znanstveni odbori

Smernice

- Podaja priporočila predlagateljem, imetnikom DzP, pristojnim organom za zdravila kako lahko na najprimernejši način izpolnijo zahteve iz farmacevtske zakonodaje
- So osnova za harmonizacijo na področju zdravil :
 - Uporabljajo se v vseh državah EU
 - Uporabljajo se za vse vrste postopkov (NP, MRP, DCP, CP)
 - Predlagateljem olajšajo in pospešijo pripravo dokumentacije
- Upošteva se jih pri oceni dokumentacije, razen če predlagatelj predloži ustrezno utemeljitev da je predlagan alternativni pristop boljši kot v zadevni smernici
- Smernice za posamezne dele dokumentacije (razdeljene v skupine glede na strukturo CTD) so dosegljive na spletni strani EMEA

Vrste smernic

- Smernice o kakovosti, varnosti in učinkovitosti
- Smernice o dobri proizvodni praksi
- Farmakovigilančne smernice
- Smernice o najvišje dovoljenih ostankih zdravil
- Smernice o dobri klinični praksi in izvajanju kliničnih študij
- Smernice o dobri distribucijski praksi
- ...

Maja Lušin, JAZMP

17

Smernice-spletna stran EMEA

European Medicines Agency - Scientific Guidelines for Human Medicinal Products - Quality Guidel - Windows Internet Explorer

http://www.emea.europa.eu/humans/human/guidelines/quality.htm

European Medicines Agency - Scientific guideline for ...

European Medicines Agency

RSS Feed | Home | Sitemap | Links | Help |

All documents Search

Advanced Search | Search Tips

About Us | What's New | Human Medicines | Veterinary Medicines | Inspections | General Reporting

Scientific Guidelines for Human Medicinal Products

Quality Guidelines

Concept Paper | Draft Guideline | Adopted Guideline | Overview of Comments

Title	Reference Number	Publication Date	Effective Date	Other Remarks
Active substance				
Active Substance Master file procedure	CPMP/QWP/ 227/02 Rev. 2	Release for consultation Apr 2006		Deadline for comments Aug 2006
Summary of Requirements for Active Substances in the Quality Part of the Dossier	CPMP/QWP/297/97 Rev. 1	Jun 2004	Feb 2005	
Active Substance Master File Procedure	CPMP/QWP/227/02 Rev. 1	Apr 2005	Aug 2004	
Chemistry of New Active Substances	CPMP/QWP/130/96 Rev. 1	Dec 2003	Feb 2004	
Investigation of Chiral Active Substances	3CC29A	Oct 1993	Apr 1994	
Chemistry of Active Substances	3AQ5A		Oct 1987	
Manufacturer of the medicinal product				

Maja Lušin, JAZMP

18

Priprava smernic CXMP

- Transparentnost priprave (možnost pripomb, usklajeno stališče vseh pristojnih organov držav članic EU)
- Potek
 - Priprava vsebinske predloge (concept paper)
 - ✓ Uvrstitev v program ustrezne delovne skupine
 - ✓ Določitev poročevalca
 - Sprejem “concept paper” in javna razprava (navadno 3 mesece)
 - Sprejem osnutka smernice (draft guideline) in ponovna javna razprava (navadno 6 mesecev)
 - Zbiranje pripomb in sprejem smernice (final guideline) ter njena objava

Priprava smernic (V)ICH (1/2)

- Namen ICH: harmonizacija zahtev za pridobitev DzP v EU, USA in Japonski
 - Problematika: npr. smernice o kakovosti le za nove učinkovine/zdravila, ne pa tudi za generike
- Cilj: bolj ekonomična uporaba človeških, živalskih in materialnih virov ter odprava nepotrebnih zakasnitev pri prihodu novih zdravil na trg (vendar ne na račun zmanjšanja varovanja javnega zdravja)
- Udeleženci v procesu:
 - EU: Evropska komisija in European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA)
 - Japonska: Ministry of Health, Labor and Welfare, JP(MHLW) in Japan Pharmaceutical Manufacturers Association (JPMA)
 - USA: US Food and Drug Administration (FDA) in Pharmaceutical Research and Manufacturers of America (Pharma)
 - opazovalci: Canada, WHO, Eur. Free Trade Ass. International Federation of Pharmaceutical manufacturers & Associations

Priprava smernic (V)ICH (2/2)

Petstopenjski proces

1. Priprava osnutka smernice (draft guideline), sodelujejo izvedenci vseh 6 udeležencev
2. Soglasje vseh 6 udeležencev (podpis osnutka)
3. Regulativna posvetovanja (na vseh 3 agencijah) usklajevanje pripomb
4. Sprejem smernice
5. Implementacija (v EU sprejem smernice s strani CXMP)

EMA “Questiones/Answers”

- Stališče EU pristojnih organov glede pomembnih/pogostih vprašanj
- Dokumente pripravijo delovne skupine EMA, sprejme jih CXMP
- Za razliko od smernic niso v javni razpravi
- Q/A dokumenti so objavljeni na spletni strani EMA

Podatkovne baze

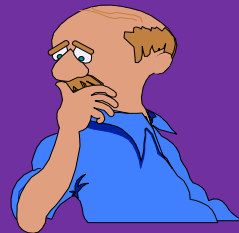
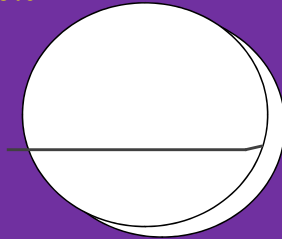
- Posamezne delovne skupine EMEA (npr. QWP) vodijo podatkovne baze s stališči delovne skupine glede vprašanj, ki niso vključena v smernice ali glede razlage smernic
- Dostopne so ocenjevalcem-izvedencem pristojnih organov, ne pa predlagateljem (industriji)
- Pripomorejo k harmonizaciji pri ocenjevanju (v istem primeru enake odločitve različnih pristojnih organov)

Namen zakonodaje in vodil za ocenjevanje ^{1/3}

- Ocena dokumentacije v ustreznem roku
- Transparentnost poročil
 - Uporaba obrazcev
 - Ocena ne sme temeljiti zgolj na povzetkih (M 2), poudarjene morajo biti prednosti in pomanjkljivosti
 - Razlaga glede skladnosti z zakonodajo, smernicami
 - Jasen zaključek (ustrezno ali pomanjkljivosti)
 - Ocenjevalec se mora zavedati, komu so poročila namenjena (drugim ocenjevalcem, industriji, zdravstvenim delavcem, pacientom-ocena je osnova za pripravo Evropskega javnega poročila o zdravlju, EPAR)

Namen zakonodaje in vodil za ocenjevanje 2/3

- Pristop, ki temelji **na oceni tveganja** (ocena razmerja med koristjo in tveganjem)
 - povezava med ocenami posameznih delov dokumentacije , npr.
 - ✓ nečistote
 - ✓ BEQ

too large to swallow

Namen zakonodaje in vodil za ocenjevanje 3/3

- Doslednost pri izdelavi poročil
 - Upoštevanje zakonodaje, smernic, Q/A
 - Enaka odločitvev kot v podobnih primerih v prejšnjih ocenah
- **Harmonizacija** vrednotenja med državami članicami
 - medsebojno priznavanje mnenj/poročil o zdravilu
 - CMS paralelno ne ocenjuje dokumentacije
 - Racionalna izraba izvedenskih potencialov v EU

Pristop k harmonizaciji I

Maja Lušin, JAZMP

27

Pristop k harmonizaciji II

- enotni obrazci
- skupni treningi izvedencev (ocenjevalcev)
- podatkovne baze ocenjevalcev

Maja Lušin, JAZMP

28

Tehnični vidiki ocenjevanja (obrazci)

Obrazci

Različni za različne vrste postopkov:

- CP → spletna stran EMEA
- MRP, DCP → spletna stran vodij agencij za zdravila (HMA)
- NP → nacionalne agencije

Različni glede na vrste vlog:

- za zdravila z lastno dokumentacijo: ločeni obrazci za oceno kakovosti, nekliničnega in kliničnega delala ter obrazec za povzetek
- za generična zdravila : ločena obrazca za oceno kakovosti, BEQ ter obrazec za povzetek
- za različne faze ocenjevanja (npr. D80, D120, D150...)

Obrazec-ocena posameznega dela dokumentacije

Administrativni podatki:

- Časovni potek postopka in datum poročila
- Država poročevalka oz. RMS in vključene CMS
- Predlagatelj in podatki o zdravilu (vključno referenčno zdravilo pri generičnih vlogah)
- Izvedenci (ocenjevalci) in kontaktna oseba

Strokovna ocena:

- Zahteva za GXP inšpekcijski nadzor
- Ocena posameznih poglavij glede na strukturo CTD
- Pripombe na PL, SmPC in označevanje
- Zaključek ocene
- Vprašanja-ugotovljene pomanjkljivosti

Primer obrazca-ocena kakovosti

Dokument
ma Microsoft Office

Obrazec-povzetek

- Administrativni podatki-enako kot za oceno posameznega dela dokumentacije
- Predlog za izdajo/zavrnitev DzP
- Zaključek in ocena razmerja med koristjo in tveganjem
- Vprašanja-ugotovljene pomanjklivost:
 - kakovost
 - neklinični podatki
 - klinični podatki
- Pogoji za izdajo DzP in ocena PI (PL, SmPC in označevanje, vključno z oceno preverjanja berljivosti PL)
- Priloge, če so potrebne (npr. vprašanja na zaprt del ASMF)

Primer obrazca - povzetek

Dokument
ma Microsoft Office

Ugotovljene pomanjkljivosti

Vprašanja za predlagatelja

Ocenjevalec mora presoditi:

- ali je za vprašanje podlaga v zakonodaji/smernicah
- kaj bo odgovor doprinesel k oceni kakovosti, varnosti in učinkovitosti zdravila (izogniti se nepotrebnim vprašanjem)

Delitev vprašanj:

- bistvene pomanjkljivost oz. možno resno tveganje za javno zdravje (major objections-potential serious risk to public health)
- druga vprašanja (other concerns-points for clarification)

Resno tveganje za javno zdravje (1/2)

- V direktivi 2001/83/EC ni natančne definicije
- Smernica “Guideline on the definition of a potential serious risk to public health”
 - namen: definirati izjemne primere, ko CMS zavrne RMS poročilo/oceno o zdravilu
 - CMS mora podati podrobno razlago razlogov
- Definicija: primeri, ko obstaja velika verjetnost, da bo predlagana uporaba zdravila povzročila resno nevarnost za zdravje ljudi
- Resno tveganje “lahko povzroči smrt, ogroža življenje, povzroči hospitalizacijo ali jo podaljša, povzroči trajno ali znatno invalidnost ali nezmožnost ali prirojeno anomalijo/prirojeno napako”

Resno tveganje za javno zdravje (2/2)

- Ocena resnega tveganja za javno zdravje mora vedno biti povezana s celotno oceno razmerja med koristjo in tveganjem
- Primeri resnega tveganja za javno zdravje:
 - Kakovost: predlagani postopki izdelave in kontrole ne zagotavljajo, da ne bo prišlo do večjih odstopanj v kakovosti zdravila
 - Varnost: pomanjkanje dokazil o vseh vidikih varne porabe zdravila pri ciljni populaciji
 - Učinkovitost: predloženi podatki za predlagane indikacije, ciljne populacije in odmerjanje ne zadoščajo za dokaz učinkovitosti zdravila ali v primeru generikov, če BEQ ni dokazana

Primer delne ocene dokumentacije o kakovosti

Stabilnostna študija, raztopina za injiciranje (ampule), generik

Maja Lušin, JAZMP

39

Stabilnostna študija, raztopina za injiciranje

	čas (meseči)	vsebnost (mg/ml)	Nečistote (%)	pH	izgled
5 °C	0	0.99	0.1	4.7	ustreza
	3	1.00	1.2	4.7	ustreza
	6	0.97	2.0	4.6	ustreza
	12	0.95	3.0	4.5	ustreza
	18	0.94	4.0	4.5	ustreza
	24	0.92	5.5	4.4	ustreza
25° C/60 % RH	0	0.99	0.1	4.7	ustreza
	3	0.95	3.2	4.3	ustreza
	6	0.94	5.5	4.4	ustreza
	12	0.88	10.5	4.2	ustreza
Svetloba, 5° C	0	0.99	0.1	4.7	ustreza
	1	0.95	2.0	4.4	ustreza
	3	0.95	5.8	4.1	ustreza
	6	0.84	13.2	3.9	ustreza

Maja Lušin, JAZMP

40

Kaj je potrebno oceniti?

- Rok uporabnosti
- Specifikacijska meja za vsebnost ob izteku roka uporabnosti (ob sproščanju je 95 – 105 %)
- Pogoji shranjevanja
- Označevanje

Zadevne smernice

- Stability Testing of Existing Active Ingredients and Related Finished Products
- Declaration of Storage Conditions for Medicinal Products Particulars and Active Substances
- Evaluation of Stability Data (ICH Q1E)
- Photostability Testing of New Active Substances and Medicinal Products (ICH Q1B)

Smernica: Stability Testing of Existing Active Ingredients and Related Finished Products 1/2

- Pogoji testiranja naj zadostijo pogojem shranjevanja, transporta in uporabe
- Stabilnostne študije - izhodišče
 - **Realni testi stabilnost**
 - $25 \pm 2^\circ\text{C}/60 \pm 5\% \text{RH}$ ali $30 \pm 2^\circ\text{C}/65 \pm 5\% \text{RH}$, najmanj 6 mesecev
 - **Vmesni pogoji:**
 - $30 \pm 2^\circ\text{C}/65 \pm 5\% \text{RH}$, najmanj 6 mesecev
 - **Pospešeni testi stabilnosti**
 - $40 \pm 2^\circ\text{C}/75 \pm 5\% \text{RH}$, najmanj 6 mesecev
- Stabilnostne študije za shranjevanje v hladilniku:
 - **Realni testi stabilnost**
 - $5 \pm 3^\circ\text{C}$, najmanj 6 mesecev
 - **Pospešeni testi stabilnosti**
 - $25 \pm 2^\circ\text{C}/60 \pm 5\% \text{RH}$, najmanj 6 mesecev

Maja Lušin, JAZMP

43

Smernica: Stability Testing of Existing Active Ingredients and Related Finished Products 2/2

- In general, “significant change” for a finished product is defined as:
 - A 5 % change in assay from its initial value;
 - Any degradation product exceeding its acceptance criterion;
 - Failure to meet the acceptance criteria for appearance, physical attributes, and functionality test (e.g., colour, phase separation, resuspendibility, caking, hardness, dose delivery per actuation);
- And, as appropriate for the dosage form:
 - Failure to meet the acceptance criterion for pH; or
 - Failure to meet the acceptance criteria for dissolution for 12 dosage units.

Maja Lušin, JAZMP

44

Smernica: Declaration of Storage Conditions 1/2

Testing conditions	Required labelling	Additional labelling *
5°C ±3°C long term	Store in a refrigerator or Store and transport refrigerated ****, **	Do not freeze

* A risk of deterioration due to physical changes if subjected to low temperatures.

** The SPC and PL should include the temperature range (2°C to 8°C)

**** Data at 25°C/60%RH (AC) should be taken into account when deciding whether or not transport under refrigeration is necessary.

Maja Lušin, JAZMP

45

Smernica: Declaration of Storage Conditions 2/2

	Storage problem	Additional labelling statements
1	Sensitivity to light**	Store in the original package
2	Sensitivity to light**	Keep container*** in the outer carton

** Details of evaluation are included in the CPMP/ICH Guideline on photostability testing.

*** The actual name of the container should be used, e.g. bottle, blister

Maja Lušin, JAZMP

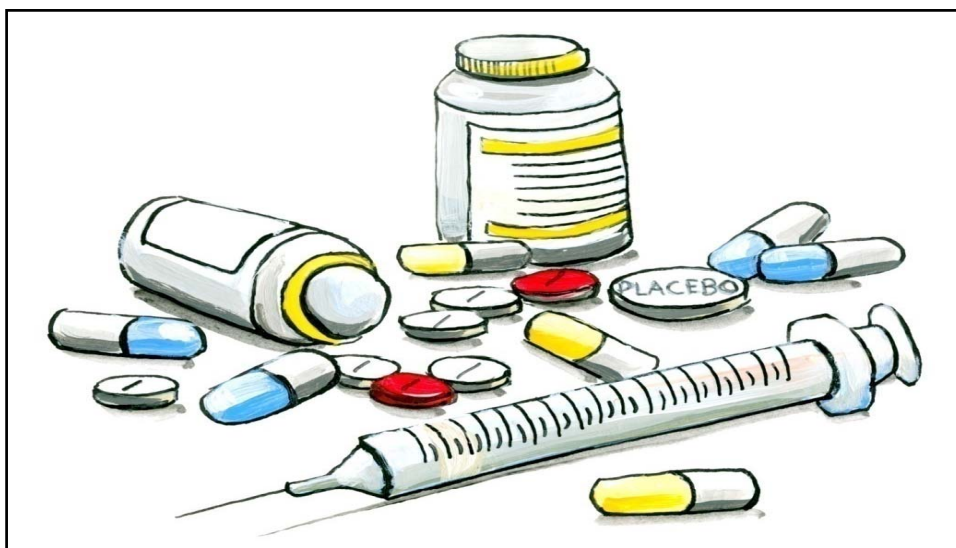
46

Uporabljene okrajšave

ASMF	glavni dosje o učinkovini
BEQ	bioekvivalenca
CMS	zadevna država članica
CP	centralizirani postopek
DCP	decentralizirani postopek
DzP	dovoljenje za promet z zdravilom
EMA	Evropska agencija za zdravila
EU	Evropska unija
ICH	Mednarodna konferenca o harmonizaciji
MRP	postopek z medsebojnim priznavanjem
NP	nacionalni postopek
Ph. Eur.	Evropska farmakopeja
PI	informacije o zdravilu
PL	navodilo za uporabo
Q/A	vprašanja/odgovori
RMS	referenčna država članica
SmPC	povzetek glavnih značilnosti zdravila

Maja Lušin, JAZMP

47

Vprašanja?

Maja Lušin, JAZMP

48